

Молодий комуніст

Орган Кіровоградського обласного комітету ЛКСМУ

Виходить з 5 грудня 1939 р.

Четвер, 17 листопада 1983 року

№ 137 (3332).

Ціна 2 коп.

ПЕРЕВІРЯЄМО
ХІД ВИКОНАННЯ
СОЦЗОВ'ЯЗАНЬ

ЕКЗАМЕН НА ЗВАННЯ ГОСПОДАРЯ

Не помилюся, коли відзначу, що працелюбство, наполегливість на те, щоб робити свою справу сьогодні краще, ніж учора, є вагомим свідченням активної життєвої позиції кожного комсомольця, кожної молодої людини, котра, зокрема, пов'язала своє життя із сільськогосподарським виробництвом.

І саме таке ставлення до праці, активність у громадському житті показують хлопці з комсомольсько-молодіжного колективу тракторної бригади нашого колгоспу (бригадир комуніст В. В. Педан, групкомсорг Василь Костюк). Вважаю, що переконливою ілюстрацією до моїх слів є виробничі показники комсомольців.

Ще у серпні, коли тривали бурякові живи, було зрозуміло, що хлопці впевнено йдуть на перевиконання своїх завдань. У вересні і жовтні фронт робіт значно поширився: настав час перевозити з поля бурякову гичку, трамбувати силос у траншеях, підвозити корми на молочнотоварну ферму. Дехто з механізаторів працював у мехмайстерні — починав готувати техніку до наступного сезону.

Комсомольці КМК тракторної успішно справилися з роботами, довели, що будь-яка справа їм по плечу. Бо їхній запис у прийнятих соціалістичних зобов'язаннях — «виконати і перевиконати доведені завдання» — не просто слова на папері, а реальна бойова програма кожного робочого дня. Ось результати молодих механізаторів за десять місяців цього року. Володимир Сагайдак виробив 693 гектари умовної оранки, що складає 113 процентів від запланованого. Володимир Соловєєвко виробив 1539 гектарів умовної оранки і виконав план на 120 процентів. На рахунок Василя Басая 1021 гектар умовної оранки (133 проценти), Володимира Мулевця — 916 гектарів (119 процентів).

Ініціатор механізаторів заклопотані тим, щоб надійно і в строк підготувати 9 корпусів колгоспної МТФ до зими і худоби. Володимир Соловєєвко та Олександр Мотенко чистять і впорядковують приміщення, інші комсомольці підвозять корми на ферму, транспортують гній на поле.

Хоч надворі вже зима, та не зменшується трудова напруга на тракторній. Бо ця пора року — суворий екзамени на звання господаря землі.

Л. ЦАРЕНКО,
заступник секретаря
комітету комсомолу
колгоспу імені Куйбишева.
Устинівський район.

Нагорода поліграфістам

15 листопада в друкарні імені Г. Димитрова видавництва «Кіровоградська правда» відбулися урочисті збори, присвячені врученню колективу видавництва перехідного Червоного прапора Ради Міністрів УРСР та Укрпрофради і першої грошової премії. Цієї нагороди колектив удостоєний за зайняте перше місце в соціалістичному змаганні серед поліграфічних підприємств партійних органів за третій квартал нинішнього року.

Широко розгорнувши змагання за гідну зустріч 66-ї річниці Великого Жовтня, виконуючи рішення XXVI з'їзду КПРС, листопадового (1982 р.) та червневого (1983 р.) Пленумів ЦК КПРС, вказівки Генерального секретаря ЦК КПРС, Голови Президії Верховної Ради СРСР товариша Ю. В. Андропова, колектив видавництва виконав виробничу програму третього кварталу на 100,4 процента. Понад план реалізовано продукції на 4 тисячі карбованців. Збільшення обсягу реалізованої продукції, зниження затрат на її виробництво дали змогу отримати 1,8 тисячі карбованців прибутку понад план.

На зборах з гордістю називалися імена переможців. Найбільша заслуга в досягнутому належить колективу офсетного цеху, який вийшов переможцем соціалістичного змагання серед підрозділів виробництва. Творчо, з високою продуктивністю працювали наборщиця А. Бабкіна, лінописка З. Мельник, наборщиця М. Кизилова,

палітурниця А. Гагаріна, друкарі Л. Рожко, О. Козакова, К. Вільд, начальник офсетного цеху І. Герасимівська, шофер І. Бомба, друкарі В. Щербина, В. Виноградов, стереотипник М. Царик та багато інших.

Виконати почесну місію — вручити перехідний Червоний прапор кіровоградським поліграфістам приїхав завідувач сектором поліграфії Управління справами ЦК Компартії України Ю. П. Горелик. Він побажав колективу видавництва нових творчих успіхів і висловив надію, що трудівники видавництва і надалі утримувати

прапор своїми дужими руками.

Від імені журналістів області зі щирими словами вітання виступив відповідальний секретар газети «Кіровоградська правда» П. С. Сиволап.

Секретар обкому Компартії України А. І. Погребняк у своїй промові зосередив увагу на тому, що ця висока нагорода є лише авансом для дальшої плідної роботи.

Наша партія, сказав він, розглядає ідеологічну роботу як складову комуністичного будівництва. З особливою силою це підкреслювалось на червневому (1983 р.) Пленумі ЦК КПРС. Виступаючи на ньому,

товариш Ю. В. Андропов підкреслив, що ми вже сьогодні відчуваємо, наскільки зростають темпи просування вперед, коли ідеологічна робота стає ефективною, коли маси краще розуміють політику партії, сприймаючи її за свою власну, як таку, що відповідає кривим інтересам народу.

Із словом-відповіддю виступив директор видавництва К. В. Павлуць. Колектив видавництва завірив Центральної Комітет Компартії України, що гідно нести прапор соціалістичного змагання до нових перемог.

На закінчення учасники художньої самодіяльності друкарні та артисти обласної філармонії дали святковий концерт.

В. АФАНАСІЄНКО.

На знімку: момент вручення прапора.

Фото В. ГРИБА.

КМК: СЛОВО І ДІЛО

Сила бригади в єдності

Комсомольсько-молодіжний колектив електромонтажників-схемників — один з найкращих на заводі «Автоштамп». Керівник цієї бригади — комуніст Віктор Іванович Селеверстов, групкомсорг Василь Косенко.

У 1982-ому, в рік свого створення, бригада зайняла перше місце у соціалістичному змаганні серед заводських бригад. Та й нинішнього року щомісяця перевиконує план на 15-20 процентів.

Комсомольсько-молодіжний колектив бореться за звання бригади комуністичної праці. Молоді робітники взяли зобов'язання виробити 80 одиниць продукції зверх плану. І хлопці свого слова дотримують.

— Є в нас у бригаді аспісові справи, — Віталій Легкоступ, Борис Бабіков, Олександр Кривошея, Олександр Васильович Соколов. І сила наша в єдності. Колектив народжувався на моїх очах, мужнів і зростає як кількісно, так і якісно. Були і перші

труднощі. Кожен з хлопців за зміну виконував кілька операцій, перестроюючись кожного разу на новий вид продукції. Бригада ще не була цілком укомплектована, план доводилося виконувати малим складом робітників. Не вистачало інструментів, обладнання. Та все ж план виконувався.

Я думаю, головним тоді було дати зрозуміти кожному, що він — не просто робітник, а член колективу, результат роботи якого вираховується успіхом кожного.

Бригаду нашу розбито на ланки, у кожній з яких є старший. Рада бригади визначає кращу ланку, і результати її праці висвітлюються у нашій етнічній газеті «Імпульс».

Краща ланка сьогодні у Василя Косенка. Ми оцінюємо роботу по чотирьох показниках: виконання плану, робота без браку, дотримання культури виробництва і трудової дисципліни. Крім того, за успіхи ланка зоохочується матеріально.

Коли трапляються випадки безвідповідального ставлення до роботи, «проперчуємо» відстаючих — у ланці, на раді бригади, на комсомольських профспілкових зборах.

Ланка Анастасія Колесника, був час, почала відставати майже по всіх показниках. З'явилася необхідність серйозно поговорити з ланковим. Результат не забарився. Тепер ланка Колесника — одна з найкращих на підприємстві. Багато допомагає бригадірові групкомсорг бригади Василь Косенко. Разом вирішують вони і виробничі, і організаційні питання.

— Бувають випадки, — розповідає Василь, — коли деякі товариші іноді стараються побільше покурити та поменше працювати. Та у нас є найдієвіший засіб впливу на таких робітників — слово бригади!

Є в нас і молоді, ще недосвідчені хлопці. Завжди намагаємося допомогти, але так, щоб не позбавляти їх самостійності.

Ось, наприклад, прямо зі шкільної партії прийшов нещодавно до нашої бригади Вадим Федоренко. Саме зараз триває час становлення його як робочої людини. Як говорить його наставник, електромонтажник Олександр Васильович Кривошея, Вадим тільки починає відчувати смак до праці. У нього — все попереду.

Розмовляю я з хлопцями і міркую: які все ж вони різні! У всіх — свої сім'ї, турботи, труднощі. Що ж все-таки об'єднує цих людей, що змушує їх вболівати за долю бригади як за свою власну долю?

Відповідь дає групкомсорг Василь Косенко.

— Бригада для мене — друга сім'я, де всіх її членів об'єднує спільна мета. З одного боку — внести повноцінну частку своєї праці в спільну справу. А з другого — зберегти лице робітничого колективу. Бо колектив — це наша сила, наша гордість.

О. ТКАЧЕНКО.
м. Олександрія.

СВЯТКУЮТЬ НОВОСІЛЛЯ

Для багатьох працівників Новоархангельського районного споживчого товариства теперішні дні запам'ятаються: шістнадцять сім'ї напередодні свята Великого Жовтня отримали ключі від квартири у новому житловому будинку. Уже обживають теплі стіни (звели дім будівельники виконробської контори Кіровоградського БСМУ обласного товариства, виконроб Ф. Ф. Шварло) молоді сім'ї. Одержала квартиру молода багата родина шеф-кухаря ресторану «Ятрань» Надії Голуб. Комсплантом будинку обрано сумлінну трудівницю товариства Н. Олійник. Мешканці вирішили постійно підтримувати в будинку зразкову чистоту і порядок.

Незабаром на першому поверсі цього будинку стануть працювати магазин і кафе.

Наш кор.

сміт Новоархангельськ.

ЗА НАПРАВЛЕННЯМ КОЛГОСПУ

Три роки грядуться механізатором у колгоспі імені Свердлова комсомольсь Олександр Недолужко. З хліборобського роду він — мати Олександра працює на фермі, батько механіком на АВМ. Хлопець ще під час навчання прилучався до важливих сільськогосподарських кампаній: шоکانікул улітку допомагав односельцям жнивувати. Тому після школи шлях для нього був визначений — у тракторну бригаду.

А недавно керівництво колгоспу рекомендувало О. Недолужку для навчання на підготовчих курсах Київського автодорожного інституту: колгоспові у перспективі потрібен буде майстер автотранспорту. Колгосп знають — через п'ять років господарство матиме висококваліфікованого спеціаліста.

В. МОЛЧАНОВ.

Маловисківський район.

З повагою і довір'ям ставляться до молоді у колгоспі імені Комінтерну Онуфріївського району. Доручають найвідповідальніші ділянки роботи, виділяють хорошу техніку. І молодь повністю виправдовує покладені на неї надії.

Ось і комсомолец Юрій Омелченко давно визначив головні чинники своєї роботи — працювати швидко і високоякісно, економити паливе. За 9 місяців Юрій виконав річний план умовної оранки на 103 проценти і зекономив при цьому 879 кілограмів пального.

На знімку: Юрій ОМЕЛЬЧЕНКО.

Фото М. САВЕНКА.

СОЦІАЛІСТИЧНА ДИСЦИПЛІНА І ЕФЕКТИВНІСТЬ ПРАЦІ

*Передмова
до підзакання*

Так називається додаткове заняття, яке відповідно до робочого плану ЦК ЛКСМ України по виконанню постанови ЦК КПРС, Ради Міністрів СРСР і ВЦРПС «Про посилення роботи по зміцненню соціалістичної дисципліни праці» має пройти наприкінці нинішнього року в системі марксистсько-ленінської освіти працюючої молоді. Пропонуємо увазі пропагандистів і слухачів шкіл рекомендації для підготовки й проведення заняття.

У ВСТУПНІЙ ЧАСТИНІ ЗАНЯТТЯ необхідно роз'яснити слухачам, що зміцнення трудової дисципліни в сучасних умовах є вимогою життя. Саме цим пояснюється посилення уваги партії і держави до проблем підвищення організованості й відповідальності працівників на всіх ділянках суспільного виробництва.

У постанові ЦК КПРС, Ради Міністрів СРСР і ВЦРПС «Про посилення роботи по зміцненню соціалістичної дисципліни праці», «Про додаткові заходи по зміцненню трудової дисципліни» викладена конкретна програма дій по наведенню порядку у всіх ланках господарського механізму, відверто й гостро говориться про неможливість роботи без дисципліни, про невикористані резерви підвищення продуктивності праці.

ПІД ЧАС ЗАНЯТТЯ СЛІД проаналізувати шляхи зміцнення дисципліни, пов'язані з поліпшенням організації праці й виробництва, з удосконаленням системи соціалістичного господарювання.

Пояснюючи матеріал, необхідно звернути увагу слухачів на те, що успіхи будівництва соціалізму завжди були пов'язані з формуванням і зміцненням дисципліни праці. Уже в перші роки Радянської влади В. І. Ленін відзначав, що комуністична організація суспільної праці, до якої першим кроком є соціалізм, тримається, і чим далі, тим більше буде триматися на вільній і свідомій дисципліні самих трудящих. Практика соціалістичного будівництва повністю підтверджує правоту ленінської думки.

В умовах розвинутого соціалізму дисципліна підпорядкована суспільним інтересам і є важливою умовою розвитку економіки. Тому боротьбу за зміцнення порядку на виробництві, за підвищення організованості й відповідальності партія розглядає в тісному зв'язку із забезпеченням чіткої роботи всього господарського механізму. Як об'єктивна необхідність дисципліна праці реалізується через усвідомлення працівником суспільних інтересів, своєї особистої відповідальності за спільну справу.

Суть соціалістичної дисципліни — підкреслює на зустрічі в ЦК КПРС з ветеранами партії Ю. В. Андрієв, — у повній віддачі кожного на своєму робочому місці. Соціалістична дисципліна праці — це не тільки суворе дотримання правил внутрішнього розпорядку, а й свідоме творче ставлення до своєї роботи, забезпечення її високої якості, продуктивне використання робочого часу, необхідне особливе підкреслення, що від добросовісної праці кожного залежить загальний добробут народу.

Значимість соціалістичної дисципліни на етапі розвинутого соціалізму зростає. Це обумовлено зростанням масштабів виробництва, розвитком його спеціалізації й кооперування, ускладненням внутрігалузових і міжгалузових виробничих зв'язків, посиленням взаємозалежності ланок єдиного народногосподарського комплексу. Важливим фактором зростання ролі дисципліни праці є інтенсифікація народного господарства.

ПОТІМ КЕРІВНИКОВІ ЗАНЯТТЯ треба проаналізувати етапи дисципліни праці на конкретному підприємстві, виявити причини втрат робочого часу, показати можливі шляхи їх усунення. Слід зупинитися на ролі комітету комсомолу, штабу або поста «КІ» у зміцненні трудової дисципліни, усуненні непродуктивних витрат часу.

Необхідно відзначити, що цілий ряд заходів, які сприяють підвищенню відповідальності працівників, поліпшенню порядку на виробництві, передбачено постановою ЦК КПРС, Ради Міністрів СРСР і ВЦРПС «Про посилення роботи по зміцненню соціалістичної дисципліни праці», а також постановою Ради Міністрів СРСР і ВЦРПС «Про додаткові заходи по зміцненню трудової дисципліни». Тут мова йде як про жорсткі заходи адміністративного впливу, на недбайливих працівників, так і про необхідність створення сприятливих організаційних і економічних умов для безперебійної й високопродуктивної роботи, про матеріальне й моральне заохочення добросовісних працівників.

Великий вплив на трудову дисципліну має механізм економічного стимулювання, який передбачає як заохочення, так і покарання, включає матеріальне стимулювання й матеріальну відповідальність. Необхідно, щоб усі заходи заохочення й відповідальності були спрямовані на зміцнення зв'язку затрат праці і її оплати.

У ЗАКЛЮЧНІЙ ЧАСТИНІ ЗАНЯТТЯ варто підкреслити, що боротьба за дисципліну праці — не тимчасова кампанія. Це велика систематична робота по систематичному вихованню, підвищенню їхньої соціальної активності. Вона вимагає об'єднання зусиль адміністрації, партійних, комсомольських, профспілкових організацій у справі розробки й постійного вдосконалення заходів, спрямованих на підвищення дисципліни праці.

У НАШИХ БАШКИРСЬКИХ ДРУЗІВ

ЧИМ СИЛЬНИЙ СОЛДАТ

На Уфимському заводі гумових технічних виробів імені М. В. Фрунзе тепло проводжають хлопців, що йдуть на службу до лав Радянської Армії та Військово-Морського Флоту.

Недавно на підприємстві відбувся антивоєнний мітинг, на якому заводчани висловили протест проти милітаристської політики США, рішучість боротися

за справу миру. І кожен із цих юнаків, напевно, подумав, що скоро відповідалість за мирну працю радянських людей ляже й на їхні плечі.

Коли зайшла мова про майбутню службу, Марина Волкова, секретар комсомольської організації заводу, запросила для бесіди комсорга цеху Олександра Коженикова і Миколу Байкова — його заступника, кращого молодого робітника цеху. Микола служив у прикордонних військах, йому є що розповісти майбутнім солдатам.

На заводі немало хлоп-

ців, котрі після армії повернулися на свої робочі місця. Значить, пам'ятали на службі про дім, про улюблену роботу, про друзів. Цим і сильний солдат.

Ф. ШАКІРОВ.

м. Уфа.

НА РАДІСТЬ МАЛЯТАМ І МАМАМ

На сьогодні в районі є десять таких дитсадків і ясел. На свої кошти будували дитсадки «Сильний радгосп», чотири дит-

садки споруджені за колгоспні гроші. В усіх цих закладах виховується понад 1200 дітей; працюють там кваліфіковані вихователі.

Напередодні свята Великого Жовтня у колгоспі імені Матросова на додаток до вже діючого відкритий другий дитячий садок, розрахований на 20 малюків. Завдяки старанням старшої виховательки Міляуші Галієвої він гарно оформлений, тут є все необхідне.

Г. ГУМЕРОВ.

Стерлібашевський район.

ДО 40-РІЧЧЯ ВЕЛИКОЇ ПЕРЕМОГИ

Крутосходи

На одній з недавніх прочитаних мною лекцій в університеті марксизму-ленінізму мене попросили розповісти про фронтову газету «За Радянську Україну!», в якій я працював від першого до останнього дня її існування (липень 1941 — січень 1943 рр.). У моїй пам'яті очили темні ночі, під час яких мільйони примірників нашої газети та листівок літаки «Дуглас» доставляли за сотні кілометрів на окуповану фашистами українську землю. Білі аркуші падали на вулиці, дахи хат, городи. Люди підхоплювали їх і, квалісно оглядаючись навкруги, ховали дорожочні листки, щоб при каганці прочитати слово правди.

Письменник О. Є. Корнійчук в газеті «Літературне мистецтво» від 12 лютого 1942 р. писав: «В одне село вже взимку прийшов хлопчик і сказав, що він на полі бачив газету. Одразу ж дванадцять дідусів узяти в руки посохи... Цілий день вони блукали по полю і тільки пізнього вечора знайшли газету. Все село з неї дізналося, що німці відступають від Москви. Ніщо — ані лютий холод, ані страх смерті — не могли спинити українських колгоспників, які жадібно ловили правдиве слово про війну».

Кожен газетний рядок був тоді для людей голосом рідної Вітчизни, голосом радянських воїнів, їхніх братів і синів, що, спливаючи кров'ю, відбивали натиск фашистської орди. Це ім'я у першому номері газети «За Радянську Україну!» був адресований віршованій заклинці поета, головного редактора газети, полкового комісара Миколи Платоновича Бажана:

Вставай, народе України!
Виходь на бій із сім'ї і міст.
Нехай на наших землях згине
Проклятий людожер-фашист.

Зброю художнього слова у фронтовій пресі мала неабияку силу впливу на тих, хто бився з ворогом. Саме в газеті «За Радянську Україну!» вперше друкувалися такі видатні твори як «Судити будем ката» Володимира Сосюри, «Свиня-наполеончик», «Помсти, катам, помсти!» Павла Тичини, «Я — син Країни Рад», «Слово про рідну матір» Максима Рильського, «Німецька дуля під ніс українським націоналістам» Олександра Корнійчука, «До зброї!» Олександра Довженка та інші.

Багато уваги редакційні працівники приділяли публікаціям порад партизанам, складених з допомогою досвідчених підпільників та організаторів партизанської боротьби. Загарбники жорстоко переслідували всіх, до чийх рук потрапляла газета «За Радянську Україну!», вдавалися до зв'язних розправ. Гортаючи свої фронтові блокноти, я знайшов дослівне зведення Радянського Інформбюро, котре тоді послужило мені темою для гнівного виступу в газеті. Ось це зведення: «В селі Різдів'янському Запорізької області гітлерівці знайшли в старій колгоспниці Олені Калинюк кілька примірників газети «За Радянську Україну!». Бандити випекли на спині Калинюк п'ятикутну зірку, а після катувань повісили її».

Якось знайшов у своєму фронтовому блокноті і про-

ект плану роботи партійної організації редакції, секретарем якої я був. Це був план на лютий 1942 року. В першому пункті йшлося про те, щоб на відкритих партійних зборах заслухати творчий звіт кандидата в члени ВКП(б) А. С. Малишка. Всіх присутніх не здивувало те, що Малишко почав звіт рядками з вірша «Мого батькові», щойно надрукованому в нашій газеті. Кому доводилося майже щодня бувати на передових лініях фронту, того всього не покидала думка про сплюндрований ворогом рідний край. Глибоко в серце кожному запали Малишків рядки з цього вірша:

Вербя обгорена стоїть, як вдовця,
А диму похотна багряно-безкрай.
Ворота упали. Усохла криниця.
Мій батьку, мій трударю, хто ж то гукає?
То ж ти мене кличеш крізь ніч заграву,
Крізь кулі й розриви у полі німому,
Де ворог кричить і ганьбу, і несправу,
І голод повзе біля отчого дому.

У газеті був і новий цикл віршів Андрія Малишка. Дороговказом лунали його сповнені болі та надії слова: «Україно Радянська, у світі нічого не треба. Тільки б голос твій чути і нікчемість твою берегти. Тільки б бачити тебе у народів привольному колі. Де завжди набиралася могуття, і слава, й сили. Із синями Росії на грізному ратному полі. Стій, як месниця вірної Хай падають ніччю вороги!»

Коли редакція та друкарня, розміщені вдесяти чотирисніх вантажних автомашинах, переїхали до Воронежа, у колектив редакції влився видатний кінорежисер і письменник Олександр Петрович Довженко. Спілкування з ним збагачувало, надихало. Немов заворожені слухали ми його думки вголос, які незабаром вилилися в урочистому «Лісті до льотчика», опублікованому в першотравневому номері «За Радянську Україну!» 1942 року. В ньому О. Довженко звертався до льотчика, котрий мав розкидати над Україною листівки-заклики: «Юначе мій дорогий, у тебе є крила, — йшлося в цьому листі. — Ти бистрий від орла і вітру. Полети ж, юначе мій любий, на Україну. Рознеси мої заклики і поради понад всіма нашими землями. Посій мої слова. Розвій їх своєю сміливою рукою понад усіма селами й містами. Хай падають вони з твоєї літака, як зерна на нашу трудну землю... Лети, мій сину, на Україну. Будь бистрий, як вітер. Будь старанний, як сіяч. Будь щасливий, як надія і веселий як перемога. Я дякуюсь на небо і чую сердитий мотор. Щаслива путь! Щаслива путь!»

Напередодні Дня преси 4 травня 1942 року головний редактор газети Микола Бажан виступив на сторінках «Правди» зі статтею «Слово правди, слово надії». Розповів про творчий доробок газети «За Радянську Україну!» Він навіть яскраві приклади, що свідчили, як багато важить віщий голос рідної партії, який звучить на газетних шпальтах для людей, що опинилися в неволі.

Н. ДОБРІН.

журналіст, учасник Великої Вітчизняної війни.
м. Кіровоград.

ШЛЯХ ДО ДИТЯЧИХ СЕРДЕЦЬ

Після школи я багато зрозумів. Тепер знаю, якою повинна бути радянська людина і хочу від усього серця подякувати вам і всьому педагогічному колективу за те, що виховували мене і щоденно вчили жити сотні юнаків, які збилися з правильного шляху. Тільки тепер я можу досягнути, яка це важка робота, скільки потрібно енергії, щоб зрозуміти кожного, хто потрапляє сюди...»

Це рядки з листа колишнього вихованця Балахівської спецшколи Михайла Соболева, адресовані її директору Олександрові Георгійовичу Скориніну. Для того, щоб одержати такого листа, вчителі і вихователі трудяться роками.

Балахівській загальноосвітній восьмирічній школі-інтернату для підлітків, які потребують спеціальних умов для виховання, Олександр Георгійович віддав двадцять чотири роки. До цього доводиться доходити самому. Після закінчення педінституту став працювати тут вихователем, потім учителем англійської мови, старшим вихователем. Із 1975 року він — директор. Скільки дитячих долей пройшло через його серце! Скільки помилок і радостей було в його вчительській практиці! Скільки шукань і недоспадних пошуків...

У цій школі вчать хлопчики з п'ятого до восьмого класу. Це так звані важковиховувані, що скоїли правопорушення. Батьки їхні пиячать, мало уваги приділяють вихованню дітей, тому багато з них позбавлені батьківських прав. А взагалі, це звичайні діти. Лише незвичайні, несприятливі умови в їхніх сім'ях зробили хлопців скляними до правопорушень.

— Потрапляють до нас діти, в душах яких

поселилось зло, зневіра, погані звички, перейняті у батьків, — розповідає О. Г. Скоринін.

П'ятикласник Віталій К. — сирота... при живих батьках. Мати кинула дитя напризволяще, коли Віталію було кілька місяців. Батько теж не був зацікавлений у вихованні дитини. Бабуся повністю замінила хлопчикові батьків. Спочатку проблем з вихованням онука не виникало. А от з часом старенька перестала бути авторитетом для Віталія. Запустив навчання, появились сумнівні друзі, дружба з якими не обіцяла нічого доброго. Пасивну позицію зайняла і школа. Вчителі, чого гріха тайти, безнадійно махнули рукою на «горе-учня» і хотіли пошвидше позбутися його. До хлопця прилипло клеймо «відстаючий, порушник дисципліни, грубиян», тому однокласники й не пробували зав'язати дружбу з ним.

Та якби допомогли хлопчикові розібратися, що добре, а що погано, от саме в цей момент, вплинула б на нього серйозна, доброзичлива, щира розмова із учителем, шкільними товаришами... Не було, на жаль, цього. Так Віталій став вихованцем Балахівської спецшколи.

У спецшколу вони прибувають цілий рік. Створено два загони, які діляться на класи. Перший загін — п'ятий, шостий класи, другий — сьомий, восьмий. У кожному класі — по чотири ланки. Є у школі комсомольська і піонерська організації. Сюди потрапляють найсумнініші, найактивніші.

— Організація дитячого колективу — основа, основ, — говорить Олександр Георгійович.

Скоринін не винайшов нічого нового, він лише скористався методами Антона Семеновича Макаренка. Сильна особистість повинна бути не ворогом, а союзником вихователя. Педагогічний колектив зосередив сили

на неформальних лідерах, і до більшості «клочів» знайшлися. Багато хлопців стали активом, опорою адміністрації, хоч іноді доводилося призначати таких старост наказами. Згодом було створено комісії, їм дали права, і не мали.

Щосуботи проводяться засідання активу класу. Тут звітують члени комісії, ланкові, старости. У школі створена рада командирів на чолі з головою ради дружини. Про прожитий день йдеться на ранковій та вечірній лінійках. На цих говорять про успішність, називають кращих і гірших. Якщо у класі є новачок, то обов'язково відзначають його успіх. Далі йде мова про те, як вихованці працюють, поведінка, прибирають у своїх спальнях, зберігають підручники...

Вихованці спецшколи організовують свята праці, врожаю, зустрічі з передовиками виробництва. На кожне свято прибувають до учнів шефи з колгоспу імені Чкалова. Влітку хлопчики залюбки працюють у городній бригаді цього господарства, збирають ящики для овочів і фруктів, молодші склеюють короби.

Все це і є самоуправління. Здається, нічого складного. Підлітки вирішують і роблять все самі, а вихователі і вчителі лише спостерігають і де треба допомагають, підказують. Треба врахувати й те, що бувають випадки, коли в школу прибувають новачки, які навіть не вміють читати. Потрібно вчити їх усього, розуміти і вірити їм. У спецшколі були дні, коли працювали повністю на самоврядуванні. Так, наприклад, 8 березня відпустили всіх жінок додому. Звичайно, кожен вихованець в душі хвалювався, але сила дитячого колективу і опора на актив дали про себе знати — не було жодного порушення.

Канікули для вихованців спецшколи — нагорода за хорошу поведінку, працю і навчання.

Іх, тих канікулярних днів, кожна дитина чекає з нетерпінням. Але, щоб потрапити учнем додому, необхідно від комісії в справах неповнолітніх за місцем проживання батьків отримати дозвіл. Це роється для того, щоб дізнатися, яка ситуація в сім'ї вихованця школи. Проте зустрічаються перестрахані батьки, які шлють негативні відповіді, часом зовсім необґрунтовано. А діти чекають, лічать дні, що лишилися до канікул...

Вихователі у листах хлопців до батьків пишуть те, що вважають потрібним. А з відповідей учнів дізнаються, як справи вдома. Іноді це допомагає знайти шлях до дитини.

— Треба, щоб вихованець вжився в дитячий колектив, — каже Олександр Георгійович. — Якщо він знає, чим цікавиться його вихованець, що його хвилює, то легше зможе знайти з ним спільну мову.

У час не можна так: відпрацював і пішов, — продовжує директор, — бо найкраще дитину зрозумієш не на уроці і не на виховній годині. Якщо ж після уроків з вихователем залишиться п'ять-шість учнів, то вони розкажуть усе, тільки саухай і аналізу. Діти і порівнюють, і порівняють, і підправлять. Особливо гостро підлітки відчували фальш. Тому потрібно додержувати слова, будь-якою ціною. Хочеш, щоб дитина була доброю, стався до неї по-доброму. Вияви найменше кіршому довіря — він, як кажуть, лоб розбіє, але все зробить. Вони, підлітки, дуже горді, люблять перемагати, змагатися, бути першими — треба враховувати ці вікові особливості.

Останній тиждень мі-

сяця — час відвідування батьків. Які б не були ці люди, вихователі ніколи не повинні ображати їх у присутності дітей, бо для підлітків вони все ж рідні і близькі.

Ігор М. робив спроби втекти зі школи. Якось двері прохідної відкрила п'яна жінка з дитям на руках. Це була мати Ігоря. Директор забороняв їй зустрічатися з сином. Але ж Ігор знав, що вона прийшла, Олександр і Георгійович, жалюючи хлопця, дозволили побачення. Три години просидів син, дивлячись в очі п'яній матері. А гостинець, привезений матір'ю (копчену рибу), він тут же з'їв не тому, що був голодний, а тому, що це материн гостинець.

Найбільше Олександр Георгійович боїться конфліктних ситуацій. Знервовані діти ладні тоді на все, про що згодом обов'язково пошкодують. Олег М. — дуже нервовий. Коли його за негарний вчинок привели в учительську, хлопця нагрозив учителям. У кабінеті директора він простояв три години, а Олександр Георгійович працював. Коли ж Олег заспокоївся, директор спокійно і тактовно в усьому розібрався. Або це одна розмова, вірніше мовчання, відбулося одного разу в кабінеті директора. Отарі І. в запалі розірвав на собі сорочку, довго мріяв кроками кабінет, а тоді, ошачив, що Олександр Георгійович заглянув в роботу заспокоївся і сіз. «От і добре, — сказав Олександр Георгійович, — бери ручку, папір і пиши, що трапилось...»

У кінці кожного навчального року засідає навчально-виховна рада, на якій вирішується доля випускників. Протягом шести років школа цікавиться своїми колишніми вихованцями. Більшість із них стає чесними, добросовісними трудівниками. І тоді

приходять у спецшколу такі листи: «Я дуже вдячний вам, — пише Михайло Горбисенко, — за вашу невтомну працю і хочу подякувати за мого здоров'я, хорошого настрою, успіхів у навчанні, але такі потрібні роботи».

Іван Бойко пише, що недавно закінчив Золотоніське ІТУ № 10, вступив у комсомол. Тепер він механізатор, за хорошу працю його нагородили премією.

Багатома випускниками може гордитися школа. Колишні її вихованці В. Гайдук, І. Литвиненко, П. Баоні, А. Бовк, В. Кудін у своїх листах повідомляють про те, що закінчили СІІІУ і працюють у рідних колгоспах.

А про Віктора Онгула, який працює в Чернівецькій області, раніше газета якось писала: «В селі Старі Бросківці, що біля Чернівців, кожен знає Віктора Онгула. Він — гордість колгоспу імені 30-річчя Радянської Армії, кращий його тракторист».

То — найкраща оцінка роботи директора і всього педагогічного колективу школи. Немає сил і енергії докласти вчителі В. П. Головаченко, І. П. Таран, В. Д. Лимаренко, М. П. Таран та вихователі М. І. Фатовенко, М. П. Лічків, Н. А. Ковтун, Г. С. Продеус, В. М. Коваленко, В. Ю. Костенко, Л. В. Чернецька, щоб перевиховати цих «важких» підлітків.

Дивлюсь на заклопотане обличчя директора, який навіть під час розмови зі мною щось по-думки вирішує, з кимось сперечається, і думаю, яким же психологом треба бути, щоб віднайти оту єдину дорогу до підлітка, яке ж серце треба мати, щоб бачити в людині паростки кращого!

О. ПАХОЛЮК.

Петрівський район.

ГАСТРОЛІ

НА ОПТИМІСТИЧНІЙ НОТІ

ПОГЛЯНЬТЕ НА ЗІМКИ, ЗРОБЛЕНІ В ОБЛАСНІЙ ФІЛАРМОНІ ПІД ЧАС ГАСТРОЛЕЙ У КІРОВОГРАДІ МОНОВСЬКОГО ВОКАЛЬНО-ІНСТРУМЕНТАЛЬНОГО АНСАМБЛЮ «ПОЛУМ'Я». НА ОБЛИЧЧЯХ І СПІВАКІВ, І МУЗИКАНТІВ, І ГЛЯДАЧІВ МАЙЖЕ ОДНОМОВИЙ — НАПІВІРІЧНИЙ-НАПІВЗОСРЕДЖЕНИЙ ВИРАЗ, ЯКИЙ, ВЛАСНЕ, ВІДБИВАЄ ЗАГАЛЬНУ АТМОСФЕРУ НА КОНЦЕРТАХ ВІА. ВОНИ ПРОХОДИЛИ РІВНО, В ОПТИМІСТИЧНІЙ ТОНАЛЬНОСТІ, БЕЗ ОСОБЛИВИХ СПЛЕСКІВ І ПЕРЕПАДІВ У РЕАКЦІЇ ЗАЛУ, БЕЗ НАДМІРНОЇ АФЕКТАЦІЇ, ЯКА ЧАСТО НЕПРИЄМНО ВРАЖАЄ У ВИСТУПАХ СУЧАСНИХ ЕСТРАДНИХ ГРУП.

Репертуар, де були композиції досить різноманітні за творчою манерою радянських авторів (композиторів Ю. Саульського, М. Фрадкіна, В. Шаїнського, поетів С. Кірсанова, Ю. Левітанського, Ю. Мориці) учасники «Полум'я» більш-менш успішно збалансували за жанрами і тематикою номерів. Серйозні пісні змінювалися веселими, нові — давно відомими. Останні — серед них «Там, за облаками», «Ідет солдат по городу», «Вся жизнь впереди» — увійшли в популярні знайомих мелодій, що викликало чи не найбільше оплесків. Виділили глядачі й пісню «Снег кружиться» у виконанні Ю. Петерсона.

Ансамбль працює над програмою «Кінематограф» — кілька фрагментів з неї прозвучало у супроводі оригінальних світло ефектів. Урізноманитнений вечір конферансом М. Ерьоміна, котрому практично вдалося уникнути «плоского» гумору і знайти контакт із публікою.

Н. ДАНИЛЕНКО,
В. ГРИБ (фото).

СЬОГОДНІ —
МІЖНАРОДНИЙ ДЕНЬ
СТУДЕНТІВ

Заява МСС

ПРАГА. (ТАРС). У разі здійснення планів США по розміщенню нових ракет середньої дальності в Західній Європі міжнародна обстановка на континенті значно погіршиться, виникне серйозна загроза загальному мирові, говорить в розповсюдженій тут заяві секретаріату Міжнародного союзу студентів.

Вона опублікована з нагоди Міжнародного дня студентів, який відзначається 17 листопада і який у минулому році є також Всесвітнім днем протесту студентів проти розміщення американських ракет в Європі і американської політики агресії. Мільйони студентів усього світу, відзначається в документі, висловлюють рішучість зробити все можливе для відвернення небезпеки воєнної пожежі і недопущення ядерної війни. МСС закликав студентів усього світу внести свій вклад у боротьбу народів проти імперіалізму, апартеїду, сіонізму, за мир, міжнародне співробітництво, безпеку народів і соціальний прогрес.

У ЖЕ ПЕРШОЮ прем'єрою нового сезону — спектаклем «Поєдинок» за п'єсою киргизського драматурга Байджієва (постановка молодого режисера Б. М. Хомиченка) кропивничани порадували прихильників театального мистецтва. В основі конфлікту п'єси поєдинок двох діаметрально протилежних поглядів на життя, на людей, на сутність щастя, поєдинок двох моралей — колективістської і егоїстичної.

Далеко не всі люди схожі на ангелів. І як же багато важить для юнака чи дівчини, що виходить зі стін школи сповненим віри в людей, хвилюючих мрій і райдужних сподівань, кого він чи вона зустріне на початку самостійного життя — доброзичливих друзів, чи негідників!

Назі, героїня «Поєдинок», закінчуючи середню школу, мріяла стати співачкою і вірила у здійснення своєї мрії, в щастя, яке чекає на неї. Але зустрілася з підлимими людьми, які бачили в дівчині насамперед «фактуру», а не здібності. З болем розпрощавшись із мрією, Назі влаштувалася продавщицею в універмазі, щоб допомагати матері. Але й тут натрапляє на негідника, який брехнею, шантажем домігся свого, що Назі стала його коханкою. Це був завідувач відділом Іскандер. Пізніше На-

зі і її мати були у змові з ним...

З розбитим серцем, зневірена в людей, озлоблена проти них, Назі випадково зустріла Азіза, морського офіцера у відставці. Недовірям, іронією навіть колотим сарказмом була позначена її розмова з новим знайо-

мим: мовляв, усі чоловіки обманщики й егоїсти. Та поступово вона переконується, що помилилась, що Азіз — чесна, порядна і доброзичлива людина, і несподівано розповіла йому свою сумну історію. Азіз, збагнувши всю глибину душевної драми Назі, проймається до неї жалем, симпатією і намагається переконати, що є добрі люди, що щастя для неї ще можливе. Тільки треба рішуче порвати з Іскандером і почати життя спочатку. Назі підозрює, що Азіз закохався в неї, тому й розігрує з себе благородного доброзичливця, аби забрати її у Іскандера. Коли ж довідується, що Азіз приречений, що жити йому лишилося лічені дні, це потрясає її. Настає духовне воскресіння, Зрозуміла: далі так жити не зможе й дня. Передсмертний лист Азіза

РЕЗОНАНС

Минулий сезон театру імені М. Л. Кропивницького був позначений важливими подіями. Це — гастролі в столиці нашої Батьківщини — Москві, 100-річчя українського професіонального театру, зустрічі з театральними колективами республіки, що брали участь у ювілейних урочистостях в нашому місті. Все те, звичайно, не могло не позначитися на роботі кропивничан, не надихнути їх на пошуки нових засобів сце-

нічного втілення драматургічного матеріалу, на вдосконалення акторської майстерності, на піднесення ідейно-художнього рівня спектаклів. І треба сказати, що певних творчих успіхів у цьому напрямі колектив театру домогся. Поставлено нові спектаклі за п'єсами радянських драматургів, в яких головним героєм виступає наш сучасник — активна особистість, творець добра і непримиренний борець зі злом.

остаточно утвердив у цьому рішенні. Назустріч новому життю Назі йде з образом дорогої людини в серці, відродженою душею. Іскандер з його егоїстичною «філософією» зазнає поразки.

НЕВЕЛИКИЙ колектив молодих акторів і режисер-постановник правдиво зрозуміли ідейну суть п'єси і багато попрацювали над її сценічним втіленням. До речі, цей спектакль став дебютом як режисера, так і молодих акторів І. Коваль (медсестра) та А. Непокульчи-

ще нерідко бракує деяким акторам театру.

З почуттям такту, міри, з правильним розумінням характерів героїв ведуть свої ролі актори, зайняті в спектаклі. Темпераментна гріз здібної актриси Л. Феденкової (Назі), яка відряду завойовує симпатії глядача, відзначається прав-

дивістю, щирістю, емоційністю у відтворенні душевної драми своєї героїні. Однак над фінальною сценою і актриси, і режисеру ще треба попрацювати, аби вона зазвучала з належною емоційною напругою.

Азіз — людина високих моральних принципів, мужнього характеру, душевної доброти. Коли йому, командир сторожового катера, треба було вибрати одне з двох — або самому рятуватися, або врятувати сотні пасажирів морського лайнера і потім померти від радіоактивного опромінення, він вибирає друге. В момент прийняття цього рішення перед Азізом і його товаришами у всій своїй величчю і красі постають подвиги героїв громадянської і Великої Вітчизняної воєни. Не хочеться вмирати в тридцять років, але Азіз не

шкодує і вважає себе щасливим, що прожив недовго.

Актор А. Непокульчицький правильно трактує образ Азіза, підкреслюючи насамперед такі його риси, як комуністичну переконаність, доброту, скромність і разом з тим — справжній, непоказовий героїзм.

Реалістичний образ егоїстичника, людини нечесної і непорядної — Іскандера створив П. Хомиченко. Підкреслюючи в своєму персонажі такі риси, як самовпевненість, відчуття непогрішимості своєї «філософії» і поведінки, зневажливе ставлення до людей, актор показує його й з іншого боку: не все людське вбито в Іскандері. Воно проявляється в любові до Назі, якою він дуже дорожить, в його гнівній розповіді про негідників, з якими звела його доля в молодості. В такому трактуванні образ Іскандера постає багатограним, життєвим.

Вдало доповнюють драматургічний матеріал пісні самодіяльного композитора Р. Булгачова, які звучать у спектаклі. Художник І. Алексєєнко у простому оформленні спектаклю зумів добитися виразності й красномовності.

Я. КОЗУЛЯ.
м. Кіровоград.

Редактор
Ю. СЕРДЮЧЕНКО.

КИЇВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ІНСТИТУТ КУЛЬТУРИ ІМ. О. Є. КОРНІЙЧУКА

ПРОДОВЖУЄ НАБІР СЛУХАЧІВ

на заочні підготовчі курси для вступу на денне та заочне відділення бібліотечного факультету факультету культурно-освітньої роботи.

На курси зараховують осіб, які мають середню освіту, а також учні 10-х класів.

Вступники на факультет культурно-освітньої роботи повинні мати підготовку в обсязі програми культурно-освітнього училища (музичного чи музшколи), на диригентсько-оркестрове відділення — повинні володіти будь-яким інструментом (баяном,

домрою, балалайкою, бандурою, цимбалами та ін.). Для зарахування слухачем курсів надсилається на адресу: 252042, Київ-42, Чигоріна, 20, заочні підготовчі курси Київського державного інституту культури — заява на ім'я ректора, квитанція про оп-

лату за навчання, документ про середню освіту (копію).

Плата в сумі 20 крб. на рік вноситься поштовим переказом з місцевого поштового відділення на адресу: м. Київ, Пенське відділення Держбанку, поточний рахунок № 141803, Київський державний інститут культури.

Зам. 117.

РЯЗАНЬСЬКА ВИЩА, БАРНАУЛЬСЬКА, ВІЛЬНЮСЬКА, ВОЛОГОДСЬКА І УФИМСЬКА СПЕЦІАЛЬНІ СЕРЕДНІ ШКОЛИ МВС СРСР

ОГОЛОШУЮТЬ НАБІР КУРСАНТІВ

на 1984—1985 навчальний рік.

Школи готують спеціалістів з вищою і середньою юридичною освітою (Вологодська — з середньою технічною) для роботи в органах внутрішніх справ СРСР.

Приймають чоловіків віком до 30 років, які мають закінчену середню освіту, відслужили дійсну службу в лавах Радянської Армії, мають позитивну характеристику за місцем роботи й проживання, придатні до служби за станом здоров'я.

Строк навчання:

у Рязанській школі — 4 роки,
у Вологодській — 2 роки 6 місяців,
у Барнаульській, Вільнюській, Уфимській — 2 роки.

Вступні екзамени:

у Рязанській вищій школі — з російської мови і літератури (письмово і усно), історії СРСР, іноземної мови.

у Вологодській школі — з математики (усно), російської мови і літератури (письмово),

у Барнаульській, Вільнюській і Уфимській школах — з російської мови і літератури (письмово), історії СРСР.

Початок занять:

у Рязанській школі — 1 серпня;
у всіх інших — 1 вересня.

Допущенні до вступних екзаменів забезпечують проїзними документами, безплатним харчуванням, гуртожитком.

Зарахованих на навчання забезпечують за нормами військових училищ, крім того, вони одержують стипендію — 40 крб., а при відповідних умовах — оклад — 120 крб. на місяць.

Випускникам шкіл МВС СРСР присвоюється звання «лейтенант внутрішньої служби» й видається диплом загальносоюзного зразка з одержаною кваліфікацією.

По питаннях вступу звертатися щодня до 6 грудня ц. р. на адресу: м. Кіровоград, вул. Держинського, 41, кімната 85. При собі мати документ про освіту і всі, що засвідчують особу вступника.

Телефон для довідок — 4-73-38.

Після 6 грудня документи можна надіслати за адресою: 618300, Пермська обл., г. Кизел, ул. Юбилейная, 6.

Адміністрація.

ЛЬВІВСЬКИЙ ЛІСОТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ

ОГОЛОШУЄ НАБІР СТУДЕНТІВ

на перший курс заочного факультету за спеціальністю «Лісове господарство» на 1983—1984 рік

Приймаються особи без обмеження віку, які мають середню спеціальну освіту або працюють за спеціальністю не менше 6 місяців (працівники лісового господарства, лісової промисловості, зеленого будівництва, захисних лісонасаджень та ін.), увільнені в запас із лав Радянської Армії, які мають середню освіту.

Особі, які вступають на спеціальність «Лісове господарство» заочного факультету, складають вступні іспити з математики (усно), з фізики (усно), з хімії (усно), з української мови та літератури (твір).

Прийом заяв по 15 січня 1984 року.

Вступні іспити — в січні, лютому 1984 р. (за вибором).

Заяву про вступ подавати на ім'я ректора інституту на адресу: 290032, м. Львів-32, вул. Пушкіна, 103, приймальна комісія.

До заяви додаються:

1. Документ про середню освіту (в оригіналі);
2. Характеристика для вступу в вуз, підписана адміністрацією і громадськими організаціями;
3. Виписка з трудової книжки, завірена адміністрацією підприємства;
4. Медична довідка (форма 286);
5. Чотири фотокартки розміром 3×4 сантиметри (знімки без головного убору);
6. Направлення з підприємства для осіб, які направлені на навчання згідно з постановою ЦК КПРС та Ради Міністрів СРСР № 729 від 3 вересня 1966 року;
7. Рекомендацію для позаконкурсного зарахування (увільненим у запас із лав Радянської Армії).

РЕКТОРАТ.

ШАНОВНІ КІРОВОГРАДЦІ!

В місті Кіровограді по вул. Пашаєва, 53 відкрито новий універсальний книжковий магазин.

В ньому ви можете придбати суспільно-політичну, науково-технічну, учбово-педагогічну, нотно-музичну, художню, дитячу та іншу літературу, познайомитися з планами випуску книг на наступний рік та замовити потрібне вам видання. Підприємство міста можуть придбати фотоплівку.

Час роботи магазину з 10 до 19 години щодня, крім неділі.

Просимо відвідувати наш магазин.

Адміністрація обліготоргу.

«Молодой коммунар» — орган Кіровоградського обласного комітета ЛКСМ України.

НАША АДРЕСА:
316050, МСП,
м. Кіровоград,
вул. Луначарського, 36.

ТЕЛЕФОНИ: редактора — 2-45-00; відповідального секретаря — 2-46-87; відділів комсомольського життя — 2-46-57; листів і масової роботи — 2-45-36; пропаганди — 2-45-36; учнівської молоді — 2-46-87; військово-патріотичного виховання та спорту, фотолабораторії — 2-45-35; оголошень — 2-56-65; коректорської — 3-61-83; нічної редакції — 3-03-53.

Газета виходить у півторок, четвер і суботу.
Друкарня імені Г. М. Димитрова видавництва «Кіровоградська правда» Кіровоградського обкому Компартії України
м. Кіровоград, вул. Глінки, 2.